

Vittra vid Röda stan

Rektorn vid Vittra vid Röda stan

Beslut för grundskola och fritidshem

efter tillsyn i Vittra vid Röda stan
i Norrköpings kommun

Tillsyn i Vittra vid Röda stan

Skolinspektionen genomför tillsyn i skolor hos den fristående huvudmannen Vittraskolorna AB under hösten och vintern 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen 9 av huvudmannens skolenheter i fem olika kommuner. Vittra vid Röda stan besöktes av Skolinspektionen den 13 november 2014 och den 14 november 2014.

Fakta om skolenheten

Vittra Röda stan är en fristående skola med förskoleklass, grundskola för årskurserna 1-9 samt fritidshem. Skolan startade år 2002 och är belägen centralt i Norrköping. Huvudman för skolan är Vittraskolorna AB (organisationsnummer. 556458-6716).

Vid tidpunkten för tillsynen har skolan 33 elever i förskoleklass samt 236 elever i årskurserna 1- 9. I fritidshemmet är 101 elever inskrivna.

Skolan leds av en rektor. På skolan finns fyra arbetslag med varsin arbetslagsledare; förskoleklass – årskurs 3, årskurs 4-6, årskurs 7-9 samt ett för fritidshemmet.

Kunskapsresultat

Åk 3

Skolverkets statistik för de nationella ämnesproven läsåret 2013/2014 visar att mellan 87 procent och 100 procent av eleverna nådde kunskapskraven på de olika delproven i matematik. I svenska visar statistiken att mellan 87 procent och 100 procent av eleverna nådde kunskapskraven i de olika delproven.

Skolans statistik för läsåret 2013/2014 visar att 87 procent av eleverna i årskurs 3 nådde kunskapskraven i ämnet matematik. I svenska bedömdes drygt 91 procent av eleverna uppnå kunskapskraven. I de naturorienterade ämnen och samhällsorienterade ämnen nådde knappt 86 procent respektive 100 procent av eleverna kunskapskraven. Kunskapsresultaten har i ämnet matematik, har försämrats något sedan läsåret 2012/2013. I de övriga ämnena har kunskapsresultaten förbättrats.

Åk 6

Skolverkets statistik för läsåret 2013/14 visar att mellan 80 procent och 100 procent av eleverna nådde betygen A-E i de ämnen de undervisades i. Lägst andel elever uppnådde kunskapskraven för minst betyget E i ämnet engelska. Högst andel elever uppnådde kunskapskraven för minst betyget E i hem- och konsumentkunskap, fysik, biologi, kemi, geografi och historia.

Åk 9

Enligt Skolverkets statistik var skolans genomsnittliga meritvärde knappt 217 poäng läsåret 2013/2014. I riket var meritvärdet knappt 215 poäng läsåret 2013/2014. Meritvärdet har de senaste fem åren varierat och som lägst varit 187 poäng (år 2011) och som högst varit 217 poäng (år 2014). Andelen elever i årskurs 9 som uppnådde kunskapskraven i alla ämnen under läsåret 2013/2014 var 78 procent och för riket var motsvarande andel 77 procent. Nästintill 100 procent av eleverna var läsåret 2013/2014 behöriga till såväl yrkesprogram som högskoleförberedande program. Motsvarande andel för riket var 86 procent för högskoleförberedande program och 87 procent för yrkesprogram.

Helhetsbedömning

I Vittra Röda stan har rektorn god kännedom om skolans verksamhet och bedriver ett pedagogiskt ledarskap där hon tillsammans med lärarna driver frågor som är inriktade mot elevernas utveckling och lärande. Skolan har ett väl fungerande arbete kring betyg och bedömning. Kunskapsresultaten har de senaste fem åren varierat och meritvärdet samt andel elever som uppnådde kunskapskraven i alla ämnen låg läsåret 2013/2014 över genomsnittet i riket. Tillsynen av Vittra Röda stan visar dock att rektorn behöver vidta åtgärder inom några områden för att verksamheten ska motsvara de krav som författningarna ställer.

Av tillsynen framgår att inte alla elever i Vittra Röda stan alltid tillförsäkras trygghet och studiero. Rektorn och lärarna bekräftar att det kan förekomma bristande studiero i vissa klasser och situationer, exempelvis när klassen undervisas av vikarier. Av tillsynen framgår också att det finns elever som är otrygga med andra elever. Skolinspektionen bedömer därför att rektorn och lärarna behöver intensifiera sitt arbete med att skapa trygghet och studiero och därmed tillförsäkra alla elever en god miljö för lärande.

Skolinspektionen bedömer också att elevhälsan inte arbetar förebyggande och hälsofrämjande i enlighet med författningarnas krav.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Vittra vid Röda stan att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 20 mars 2015 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Vittra vid Röda stan måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Rektorn ska se till att ordningsreglerna följs upp.
- Vidta konkreta åtgärder för att säkerställa att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.
- Genomföra åtgärder i skolan för att förebygga och förhindra att elever i skolan utsätts för kränkande behandling.

Motivering

Ordningsregler och studiero

Enligt skollagen ska ordningsregler finnas för varje skolenhet. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet. Vidare framgår av skollagen att utbildningen ska utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Tillsynen visar att det finns brister i skolan vad gäller ordningsregler och studiero. Av intervjuerna med elever och lärare framgår att det finns ordningsregler i skolan som utarbetats under medverkan av eleverna via elevrådet. Dock framkommer i intervjuer med elever att det finns regler exempelvis avseende mobilförbud i skolan, som inte efterföljs av eleverna. Vidare uppger elever i intervju att lärarna har olika förhållningssätt gentemot efterföljandet av olika regler om till exempel tuggummiförbud och mobiltelefonförbud, vilket innebär att eleverna inte får tillsägelse av samtliga lärare om de bryter mot dessa regler. Eleverna upplever också att olika regler gäller för olika elever, eftersom vissa elever kan få tillsägelse för att bryta mot någon ordningsregel, medan andra elever inte får det trots att de bryter mot samma regler. Lärare i de högre årskurserna bekräftar att förhållningssättet gentemot olika ordningsregler varierar bland lärarna till exempel gällande mobiltelefonförbud. Även rektorn bekräftar i intervju att det inte finns samsyn fullt ut bland lärarna kring vissa ordningsregler, vilket till exempel leder till att lärarna agerar olika när elever använder mobiltelefoner.

I samtliga elevintervjuer framkommer att eleverna upplever att studieron är lärarberoende och att den brister på vissa lektioner och att studieron kan vara sämre när klasserna har vikarier. Eleverna uppger att även om lärarna kan ha olika toleransnivå så säger de flesta lärare till elever som pratar på lektioner att vara tysta, men eleverna upplever inte att studieron i klassen upprätthålls ändå. Lärarna i de lägre årskurserna bekräftar elevernas bild av studiero och uppger att det kan vara pratigt på lektioner. Lärare i de högre årskurserna uppger att det är det störande pratet bland eleverna som är svårt att få bukt med. Även intervjun med rektorn framkommer att studieron i skolan behöver förbättras. Enligt rektorn är skolans senaste resultat från enkätundersökningar låga när det gäller studiero och rektorn har också i samtal med elever uppfattat att studieron kan brista i samband med att klasserna har vikarier. Enligt lärare och rektorn arbetar de hela tiden med att förbättra studieron i skolan. Lärarna ger som exempel att de vidtagit åtgärder i syfte att förbättra studieron såsom klassrumsplaceringar samt att elevhälsan observerat vissa klasser. Trots skolans vidtagna åtgärder bedömer Skolinspektionen att skolan behöver intensifiera sitt arbete med att förbättra uppföljningen av ordningsreglerna samt studieron så att samtliga elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Arbetet för att motverka kränkande behandling av elever

I skollagen anges att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Huvudmannen ska enligt skollagen se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Tillsynen visar att det finns brister inom området trygghet vid Vittra Röda stan. I intervjuer uppger eleverna att skolan inte är en trygg plats för samtliga elever. Intervjuade elever i uppger bland annat att det finns platser i skolan såsom kapprummet som de undviker på grund av att det finns elever där som kan bete sig kränkande mot andra elever. Lärare och rektorn bekräftar i intervjuer att kapprummet inte alltid är en trygg plats för samtliga elever, men uppger att skolan vidtagit vissa åtgärder i syfte att göra kapprummet till en tryggare plats och att det finns en pågående diskussion kring hur kapprummet ska kunna göras om till en ännu tryggare plats.

Eleverna i de högre årskurserna uppger vidare att det finns elever i skolan som kränker andra elever både verbalt, exempelvis genom könsord eller nedsättande ord på grund av elevers etnicitet, och fysiskt. Det finns intervjuade elever som upplever att lärarna inte tar tag i problemen, trots att problemen varit kända i flera terminer. Lärarna bekräftar i intervjuer att det finns elever i skolan som kränker andra elever och uppger att det finns ett pågående arbete för att

förhindra att kränkningar sker, men att eleverna inte känner till alla insatser kring vissa elever. Enligt rektorn arbetar personalen löpande med att följa upp problem med elever och vårdnadshavare när de uppmärksammas om sådana. Rektorn uppger i intervjun att hon är förvånad att eleverna trots detta arbete känner sig otrygga i skolan.

I intervjuer med rektor och lärare och den dokumentation som Skolinspektionen har tagit det av framkommer att det i skolan genomförs åtgärder för att förebygga att elever utsätts för kränkande behandling. Exempelvis genomförs i skolan en enkätundersökning en gång per år bland vårdnadshavare och elever i årskurserna 4-9. Rektorn uppger i intervjun hon att det i de senast genomförda enkätundersökningarna framkommer att skolans elever upplever trygghet och studiero i alltför låg omfattning. Enligt lärare och rektor är arbetet med trygghet ett av skolans utvecklingsområde, vilket bland annat innebär att den biträdande rektorn har fått i uppdrag att arbeta med frågor kring kränkande behandling i större omfattning. I intervjuerna med lärarna och med elevhälsans representanter framkommer att elevhälsan har varit delaktig i det åtgärdande arbetet kring kränkande behandling i enskilda ärenden och gjort klassrumsobservationer vid enstaka tillfällen. Emellertid framkommer i intervjun med elevhälsans representanter att vissa av dem inte har kännedom om exempelvis de låga resultaten avseende elevernas upplevda trygghet i skolans enkätundersökningar, och att elevhälsan inte deltar i något pågående förebyggande arbete kring kränkande behandling.

Trots skolans arbete med trygghet bedömer Skolinspektionen att rektorn och lärarna behöver intensivfiera arbetet med att förebygga och förhindra kränkande behandling i skolan.

Tillsynen visar att det finns brister i skolans arbete med trygghet och studiero. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

5 kap. 3 och 5 §§ samt 6 kap. 6 och 7 §§ skollagen

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Vittra vid Röda stan måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Organisera och använda elevhälsan så att den ges förutsättningar att uppfylla skollagens krav att arbeta förebyggande och hälsofrämjande.

Motivering*Avgifter*

Rätten till en likvärdig utbildning av hög kvalitet får aldrig vara beroende av en enskild persons ekonomiska förutsättningar. Utgångspunkten i skollagen är därför att utbildningen i förskoleklassen och grundskolan ska vara avgiftsfri. Det får dock förekomma enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna. Med obetydlig kostnad menas enligt förarbetet till skollagen främst kostnader för en färdbiljett med allmänna kommunikationsmedel, en mindre entréavgift till ett museum eller liknande. Enligt förarbetet måste utgångspunkten vara att finansieringen av skolresor ska ske genom kommunala medel eller att elever helt frivilligt samlar in pengar till kostnaden om resan innebär mer än en obetydlig kostnad. Det är inte förbjudet att låta kostnader för skolresor, utflykter eller liknande aktiviteter ersättas av vårdnadshavare på frivillig väg. Sådana aktiviteter ska vara öppna för alla elever, oavsett om en elevs vårdnadshavare väljer att bidra eller inte. Enligt förarbetet är det med hänsyn härtill inte godtagbart att skolan erbjuder en kostnadsfri alternativ verksamhet för de elever vars vårdnadshavare inte vill betala dessa aktiviteter (prop. 2009/10:165 s. 374-375).

I intervjuerna med eleverna och rektorn framkommer att skolans idrottsförening anordnar en årlig skidresa till Romme. Av samtal med idrottsläraren och skriftlig kommunikation med rektorn framgår att föreningen drivs av elever i huvudsak, men att idrottsläraren och vårdnadshavare stöttar eleverna i arbetet. Eleverna som deltar får ansöka om ledighet från skolan för att följa med och även idrottsläraren tar tjänstledigt för att följa med på resan. Resan administreras inte genom några av skolans informationskanaler såsom exempelvis Schoolsoft utan anmälan till resan görs via ett företags hemsida. Dock hålls informationsmötet på kvällstid om resan i skolans lokaler. Mötet genomförs av vårdnadshavare till elever i idrottsföreningen samt idrottsläraren.

Trots att elevernas deltagande är frivillig samt ingen direkt koppling till undervisningen finns bedömer Skolinspektionen att övriga omständigheter gör att resan har en stark koppling till utbildningen i skolan. Till denna bedömning bidrar bland annat att personal från skolan följer med på resan och att personalen från skolan är involverad i informationsarbetet kring resan. Enligt eleverna uppgår kostnaden för eleverna för denna skidresa till minst 300 kronor. Kostnaden bekräftas av rektorn i skriftlig kommunikation. I skriftlig kommunikation med rektorn framkommer också att kostnaden för de som vill åka på skidresan inte varit frivillig. Enligt Skolinspektionen är inte denna kostnad att betrakta som obetydlig och därför utgör den en avgift som inte är förenlig med skollagens bestämmelser.

I skriftlig kommunikation med rektorn efter tillsynsbesöket framkommer att skolan har beslutat att nästa skidresa som planerats under nästa termin ställs in. Skolans idrottsförening kommer hädanefter inte arrangera skidresor till Romme enligt rektorn. Mot bakgrund av att skolan vidtagit rättelse på området så avstår Skolinspektionen från ingripande i denna del.

Elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete

Skollagen anger att det ska finnas en elevhälsa för eleverna. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande, och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 276) betonas att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan. Det anges även att elevhälsan har ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör bland annat elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund.

Tillsynen visar att det finns brister i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Av utredningen framgår att eleverna på skolan har tillgång till skolsköterska, kurator och specialpedagog som finns på plats i skolan samt skolläkare och skolpsykolog som anlitas vid behov. Utredningen visar dock att elevhälsan i Vittra Röda stan inte arbetar förebyggande och hälsofrämjande utifrån de behov som finns i skolan. Det framkommer i tillsynen att det finns brister i det förebyggande arbetet kring kränkande behandling i skolan och att elevhälsan inte är delaktig i detta arbete i en sådan grad att dess representanter kan få en helhetsbild av förhållandena och behoven i skolan. I intervjun med elevhälsans representanter framkommer till exempel att kuratorn inte har kännedom om huvudmannens uppföljning (enkätresultat) av värdegrundsarbetet bland annat gällande trygghet och studiero eftersom att hon inte har varit med på skolans utvärderingsdagar. Rektorn uppger i intervju att hon bedömt att kuratorns roll behöver utvecklas och att dennes arbetstid därför utökats. Enligt rektorn ska kuratorn ha mer tid nu och kunna delta när exempelvis enkätresultat presenteras. I intervjun med elevhälsans representanter uppges också att det skulle vara bra om de skulle kunna arbeta med elevgrupper i större utsträckning än vad som görs nu, exempelvis i det dagliga värdegrundsarbetet. Enligt kuratorn finns till exempel ett behov av att på övergripande nivå arbeta förebyggande med nätkränkningar i skolan, något som inte görs för närvarande. I

intervju med lärare framkommer att de tidigare försökt få den tidigare skolsköterskan att arbeta med tjej- och killgrupper, men att det arbetet fallit mellan stolarna på grund av att den tidigare skolsköterskan avslutat sin anställning. Skolsköterskan uppger i intervju att hon arbetar förebyggande och åtgärdande i sina hälsosamtal med enskilda elever.

Mot bakgrund vad som framkommer i utredningen bedömer Skolinspektionen elevhälsans arbete till stor del genomförs på individbasis och på förekommen anledning, samt att elevhälsan inte genomför ett förebyggande och hälsofrämjande arbete på övergripande nivå, vilket inte är i enlighet med författningarnas krav.

Sammanfattningsvis visar tillsynen att det finns brister i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 25 § och 10 kap. 10-11 §§ skollagen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Vittra vid Röda stan en anmärkning.

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- De skriftliga bedömningarna innehåller inte en beskrivning av elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.

Motivering

Skriftlig bedömning

Av skollagen framgår att en skriftlig bedömning av elevens kunskapsutveckling i ämnet ska ges i grundskolan om ett icke godkänt betyg sätts i ett avslutat ämne.

Tillsynen visar att de skriftliga bedömningarna då ett icke godkänt betyg satts i årskurs 9 brister. Enligt Skolinspektionen är syftet med en skriftlig bedömning att synliggöra vilka kunskaper eleven tillägnat sig i de fall eleven inte når upp till kunskapskraven för betyget E i ämnet. Elever har i allmänhet under sina år i grundskolan tillägnat sig vissa kunskaper i förhållande till kunskapskraven i

ämnena. Bedömningen bör därför i varje ämne innehålla dels en redogörelse för vilka delar av kunskapskravet eleven uppnått, dels en beskrivning av elevens kunskapsutveckling i förhållande till de delar av kunskapskravet som eleven inte nått.

De skriftliga bedömningar som Skolinspektionen tagit del av anger vilka kunskapskrav eleven inte har uppnått i ett ämne samt vilka stödinsatser som vidtagits. Däremot beskrivs inte elevens kunskapsutveckling i förhållande till de delar av kunskapskravet som eleven bedömts ha nått.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att det finns brister i de skriftliga bedömningarna. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav. Mot bakgrund av att skolans arbete vad gäller bedömning och betygssättning i övrigt är välfungerande bedöms bristen som mindre allvarlig och huvudmannen tilldelas en anmärkning.

Författning

10 kap. 22 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Beslutsfattare

Parisa Maleki
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under en eller flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform granskar Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.